NÂM THỨ SÁU SỐ 548 — MỖI SỐ NĂM XU — 壬申年十二月二十日 — NGÀY THỨ BẢY 17 DÉCEMBRE 1932

TIẾNG-DÂN

敲 La Voix du Peuple 民

Mỗi tuần xuất bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

Chủ-nhiệm kiêm Chủ bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG

Quản-lý TRẦN ĐÌNH PHIÊN

BẢN-QUÁN Số 172, đường Đông-ba, Huế — Hộp thư: số 42 — Giây thép nói: số 42 — Giây thép: TIENGDAN — Huế

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm	5$00	8$50
Sáu tháng	2.50	4.50
Ba tháng	1.50	2.50

Mua báo phải trả tiền trước. Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương-nghị trước.

Không gì rõ như chỗ kín, không gì sáng như chỗ nhiệm.
(Trung-dung)

Cái gì gọi là bí mật

CON MẮT CỦA NGƯỜI TINH ĐỜI

Ở cái đời khoa-học phát minh nầy, những môn hồn học, tâm lý học, thôi miên học, cho đến trinh thám cảnh sát, đều có khoa-học nghiên cứu riêng. Bao nhiêu những thứ lợi khí dùng để phát đều ấn, xét sự kín, càng ngày càng tinh xảo đến nơi. Dầu cho cái kho bí-tàng của qui thần tạo hóa, người ta còn bươi toang ra; huống là việc người giữa cõi trần nầy, trăm hình ngàn dạng, đổi sắc thay màu, thế nào thế nào, rút cục chỉ qui vào một cái mục đích chủ chốt « dành mối lợi », thì có cái gì mới lạ kín nhiệm đâu mà gọi là bí mật?

Song le, 2 chữ bí-mật, chúng ta thường nghe luôn, nào là ngoại giao bí-mật, đảng phái bí-mật, hội nghị bí-mật . . . xem trên mặt báo trong ngoài hàng ngày, vô số là chuyện bí mật!

Bí-mật cái gì? Người Nhật chiếm lãnh Mãn-châu, dùng mưu lập kế đã trên 30 năm nay, ai lại không biết? Người Mỹ ở bên kia mặt địa cầu, trong 12 giờ trưa ăm thầm bàn chuyện đóng thêm tàu binh, thì 2 giờ chiều ở Luân đôn, Ba-lê, Đông kinh đã nghe truyền khắp và đồn tầm lan. Nói bí-mật chăng, chỉ là che mắt tai mình. . . . . thôi. Đến như những người có con mắt tinh đời, thì bất kỳ việc gì, hễ ra một tay họ đã nhãn do mà thấy cả đến trong tim đen, như đếm 1, 2, như biện đen trắng, không có chút gì dấu được cả.

Trước xin nói qua chuyện bí-mật ở xứ ta. Nói đại lược như chuyện . . . . . bên cây ổi nhiều trái, hái một trái nếm trong tay mà đỡ trẻ con rằng: hãy biết tao nếm gì trong tay không? Cao hơn một bậc nữa, thì cũng như tâm trong một cái áo con con, núp lén một cái mà đỡ kẻ khác kiếm. Cái lối bí mật trẻ con nầy, không đáng kể vào hạng bí-mật đã vô nhiên rồi. Song dầu cho sự bí-mật tối cao, nghĩa là còn nằm trong ý tưởng, chưa nói với ai, hoặc là chỉ nói thầm với người rất thân tín của mình, trong mấy lớp buồng kín, tuyệt nhiên không có người thứ ba nào nghe lọt, mà người ngoài đã nghe rõ mà truyền rầm ra không sai một mảy nào, như vậy không đáng cho là lạ mà họ một câu đoán « trên đời không có chuyện gì gọi là bí mật » sao?

Xin kể vài chuyện:

1) « Vua Hoàn-công nước Tề (đời Xuân Thu) lâm bệnh chư hầu, hội hợp các nước, Vua nước Vệ đến sau. Vua Hoàn-Công ra triều, cùng Quản-trọng (Tể-tướng) một nghị sự đánh nước Vệ.

Lui triều vào cung, Vệ cơ (vợ Hoàn-công người nước Vệ) trông thấy vua, xuống thềm mà lạy, xin [illegible] cho vua Vệ. Vua nói:

— Ta có sự gì với vua nước Vệ [illegible]

— Khi [illegible] sát sân, trông khí sắc có ý mu[illegible] nhanh, nhưng chưa biết đánh nước [illegible] trông thấy tôi thì hiểu ngay [illegible] nếu tôi biết là sắp đánh nước [illegible]

Sáng ngày Hoàn-Công [illegible] tiếp Quản-trọng. Quản-trọng hỏi [illegible]

— Nhà Vua định tha nước Vệ sao?

— Sao Trọng-phụ biết?

— Trông nhà Vua hôm nay thái độ ung dung thấy tôi có sắc thẹn, nên tôi biết (chuyện nầy chép trong sách Lã-lãm).

Hoàn-Công muốn đánh nước Vệ, chỉ mưu với Quản-trọng mà thôi, mà việc mới khởi bàn trong mấy phút đồng hồ, đã có ai biết đâu! Thế mà Vệ-Cơ biết, nói trúng chầm bẩm. Vệ-Cơ xin tội cho Vua nước Vệ, Hoàn-Công nghe thế, có muốn tha cũng chỉ nghĩ trong bụng thôi; thế mà Quản-trọng biết, biết như ở trong lòng Hoàn-Công mà nói ra. Ấy là một chuyện. Chuyện bí-mật của Hoàn-Công mà không che được con mắt tinh của Vệ Cơ với Quản-trọng.

2) Thuần-vu Khôn (đời Chiến quốc) ra mắt Vua Lương-huệ-Vương 2 lần mà ông ta không nói câu gì cả. Đến lần thứ 3, vua hỏi:

— Sao tiên sinh ra mắt quả nhân mà không nói chuyện gì?

— Lần thứ nhứt tôi thấy Vua có ý muốn đi đua ruổi đâu đó. Lần thứ nhì, tôi lại thấy Vua có ý muốn nghe đờn, [illegible] có ý muốn nghe lời nói tôi, nên tôi chưa nói.

Vua Huệ-vương thở thiệt:

— Lần đầu tiên sinh đến, vừa sau khi có người dâng ta con ngựa, ta chưa kịp cỡi thử. Lần thứ hai tiên sinh đến, lại gặp có người dâng ta một cô đào, ta chưa kịp nghe giọng đờn hát. Lúc ấy lòng riêng ta chấm ở mấy đều đó, thật có vậy.

Đấy là 2 chuyện bí mật. Vua Huệ vương đang lúc tiếp khách, lại là một tay danh sĩ, dầu là có lòng muốn đua ngựa, muốn nghe hát, có chút gì chỉ ra cho khách biết đâu. Thế mà Thuần vũ Khôn xem hình dạng, trông sắc mặt, biết rõ cái ý muốn ẩn núp trong đáy lòng của vua, lại biết đến từng chuyện, con mắt tinh của Thuần vũ Khôn đáng ghê là giường nào!

Đấy là nói chuyện cũ bên phương Đông, đến các xứ văn minh ngày nay, các nhà đại quân lữ, đại ngoại giao, đại trinh thám, đại chánh trị thì hở một chút gì họ đã thiên phương bách kế tìm cho ra cái chân tướng, tưởng trên đời không còn cái gì gọi là bí mật, mà dùng bí-mật bao nhiêu thì cuộc hòa bình càng rắc rối bấy nhiêu. Bởi vậy nên cái lối ngoại giao công khai, chánh trị công khai đã có nhà triết học bàn đến. Công khai! công khai! có lẽ trên thế giới nầy ngày nào loài người chịu phơi gan bầy mật mà giao tiếp với nhau, thì cuộc hòa bình mới thì ắt hiện. Nhưng ngày ấy còn xa quá!

N. H. Nh.

Dân bị báo đang đói lạnh! Ai là người tử tâm??

CHUYỆN ĐỜI

Cái nào hão thắng

Hão thắng là muốn hơn. Có muốn hơn mà cuộc đời mới tiến hóa. Nhật thợ hóa như Chi-na mà muốn hơn Chi na nên mới trở thành phú cường. Pháp thợ hóa như La-mã mà muốn hơn La mã nên mới được là nước đại văn minh. Nhưng cũng có lắm cách hơn. Hơn tước hơn quyền, hơn giàu sang oai vọng là hơn; mà hơn lòng bác ái, hơn đạ từ bi, hơn sự nhịn nhục kiên nhẫn cũng là hơn. Một đấng anh hùng muốn thu phục cả thiên hạ, làm cho trên cõi đời hết còn ai là tay địch thủ là muốn hơn; mà một đứa bé con cứ kèo nài đòi bánh đòi cho kỳ được nếu chưa được thì cứ la khóc không thôi, ấy cũng là muốn hơn.

Vì ai cũng chứa sẵn một lòng muốn hơn người, và vì cái lòng muốn hơn kia nó có nhiều vẻ khác nên ta có thể tựu chỗ muốn hơn của mỗi người mà đoán tánh cách người ấy ít sai. Chúa Giê-du khi bị đóng đinh trên thập tự giá, trước khi chết cầu xin với Cha Trời tha tội cho kẻ giết mình, ấy là cung muốn hơn, mà vì cái muốn hơn ấy, chúa Giê-du có tiếng là đấng đại từ bi bác ái. Qui Xa-tăng chỉ thế gian mà bảo chúa Giê-du lấy mình rồi cho hết, ấy cũng là muốn hơn, mà cái lòng muốn hơn nầy đã chứng rằng qui Xa-tăng là tay đại kiêu ngạo. Ngoài ra muốn hơn mà có tiếng là độc ác chuyên quyền, muốn hơn mà muốn đời lánh cái danh đại-nịnh, như Tần-thủy-Hoàn, như Tần-Cối, cũng là muốn hơn cả.

Nhưng không hơi đâu mà nhắc mãi chuyện xưa vì biết nói chừng nào cho hết được? Chính trong xã hội ta hằng ngày cũng thường thấy xảy ra các trò hão thắng.

Kẻ có học thì hão thắng ở chỗ phẩm hàm tước vị, ôm sẵn một cái não quan; kẻ võ học thì hão thắng ở chỗ dài hơi chưởi giỏi, đào mồ bới mả đến các vị tiền nhân của người ta. Đó là hai cái hão thắng biểu lộ cho hai cái đặc tánh của người Nam: cái nào làm quan với cái lài giỏi chưởi. Ngoài ra còn lắm cách hão thắng khác. Thấy người ta bận cái áo tốt, mình trong túi không xu mà cũng muốn chưng cho bánh hơn mới chịu; thấy người ta ở nhà đẹp, mình có mấy vạt ruộng cũng bán nốt để làm cái nhà cho đẹp hơn. Nhưng kết quả thế nào? Sắm áo tốt mà hết tiền thì lại phải đi bán! Làm nhà đẹp mà hết lúa, lại phải đem chấp cho nhà băng. Chuyện đó thấy luôn. Đó là nói cái hão thắng có hại đến cuộc sinh hoạt riêng của mỗi người. Còn có cái hão thắng mà làm hại cho thiên hạ nữa. Đây lại là cái hão thắng của người có quyền. Ra một cái lệnh gì đầu tiên chưa thấy rõ chỗ hại của nó, nhưng lần lần lệnh kia thi hành ra mối hại lại càng lan rộng. Như vậy đáng lẽ mình làm người trên thì thể theo lời than van của dân ở dưới mà thu hồi cái lệnh trước mới phải, nhưng lại vì lòng hão thắng, nếu nhận tâm trái lại thì hãy chỗ sở đoán của mình ra, nên cố việc kiên trì giữ mãi cái lệnh đó. Đó là trái lẽ mà cầu hão thắng! Hão thắng không chính cách. Nhưng cũng là một cái hão thắng.

Anh sự công là một tay thể thao, nhưng chỉ thiếu cái danh « vô địch » mà anh ta thường ngày thấy trên báo chương: vô địch « đi-nit », vô địch « bình bông », vô địch đua xe đạp... Anh ta thi vụng về, coi bộ trong các môn thể thao môn nào cũng không hợp với bẩm tính của ảnh. Thì còn cái môn chạy đua. Giỏi một nghề ấy cũng làm một nhà thể thao được, miễn là mình vì thể thao mà chạy chớ không phải vì sinh xế như mấy anh phu xe thì thôi. Nhưng môn nầy cũng khó ăn thiên hạ quá. Bảo nào đua với chúng, anh ta cũng nằm đuôi, với ngó đến chức vô địch vẫn còn xa tít... Anh ta đã bết tài mà vì cái lòng hão thắng nó làm mờ sổ trí, anh ta quên rằng đua cần nhất trong sự đua là ít nữa phải có hai người, chớ một người thì đua sao được; ngày sự trước khi đua anh ta dơ tay xin nói.

Nói gì?

— Thưa... lần nầy thường ít ít cũng được, nhưng xin cho tôi chạy một mình thôi.

Lạc nhậy

THUẾ THUỐC LÁ

Về chuyện thuế thuốc lá bản báo đã đăng mấy bài của dân làm thuốc phàn nàn món thuế mới nầy. Nay tiếp được bức thơ của ông Dân biểu Nguyễn thành Hưng gởi cho quan Thủ hiến Tài chánh Đông dương, và ông Hội trưởng Hội đồng kinh tế Đông dương, nên xin lược dịch như sau:

« Tôi xin ngài ghé mắt đến đạo chỉ dụ ngày 20 mai 1932 bên Pháp định chuẩn y nghị định ngày 14 décembre 1931 của quan Toàn quyền Đông-dương thiết lập ngạch thuế thuốc lá ở Đông-dương. Theo nghị định nầy thì phẩm thuốc dầu còn ngu ên là mà hạng nào cũng không tránh thuế được....

Tôi vẫn biết đương hồi ngân sách bản xứ gặp lúc khó khăn, sự đánh thuế nầy là cần để bồi bổ lại các phí khoản dùng để đối phó với cuộc kinh tế khủng hoảng hoặc gìn giữ trị an trong các miền rối loạn trước đây. Tôi cũng biết rằng việc đánh thuế thuốc lá là làm theo các xứ Âu-châu như nước Pháp, mà món thuế nầy ở các xứ ấy lại là một món thuế rất quan trọng. Tôi cũng biết thuốc lá không phải là một thực phẩm.

Nhưng nếu người Annam hiểu sự cần của món thuế thuốc lá, họ lại phàn nàn vì Nhà nước không để ý đến cái ảnh hưởng của sự đánh thuế thuốc lá đối với bọn làm thuốc nhỏ, tức là cái hạng lao động nghèo hơn hết.

Cả xin nói về tỉnh Quảng-nam mà tôi được hân hạnh đại diện ở phòng Dân biểu Trung-kỳ, thì bạn nông dân tiểu địa chủ chỉ trồng thuốc lá để dùng mà thôi. Nếu họ phải bán thuốc ấy là chỉ để đổi lấy bát cơm cần cho sự sống. Nhiều nhà nếu gặp tai biến gì thì phải bỏ thuốc, như gặp năm mất mùa, hoặc nhà có người đau, chết, tốn kém.... thì phải nhịn ăn mà bao nhiêu thuốc cũng đem bán. Mà bán thì phải chịu 1 số mỗi ki-lô là 0$20 hoặc 0$30. Vã lại muốn đi bán được ít giác bạc thuốc thì phải đi cả ngày đường mới tới chỗ người mua có lãnh bài sở. Vì vậy mà những người ở nhà quê trong nhà không chứa quá 10 ki-lô thuốc, có ít nhiều đem đi bán mua gạo, mà cũng phải chịu thuế.

Tình cảnh của dân dân nghèo thật trăm đều khổ sở, vì vậy mà tôi dám xin ngài đối thương đến mà tìm cách bỏ môn thuế thuốc lá cho những người đi bán ít....»

Huế, le 2 Décembre 1932

NGUYỄN-THÀNH-HƯNG

Dân biểu Quảng nam

Một ít ý-kiến của độc giả về

VẤN-ĐỀ CẢI CÁCH VIỆC HỌC

Chúng tôi được xem Đạo Chỉ dụ của đức Kim-Thượng ra ngày 10 tháng 9 năm 1932, tờ Nghị định của quan Toàn-quyền Đông-pháp ra ngày 16 tháng 8 năm 1932, và những lời phân trần của ông Nghị trưởng trong nhịp nầy chuyện Đức Vua gần đây.

Chúng tôi trộm nghĩ thế nào qua năm 1933 chắc sự học có phần thay đổi, mà sự thay đổi ấy có ảnh hưởng nhiều, nghĩa là có lợi hại cho tiền đồ của học sinh, tức là tiền đồ của Quốc dân, và của các hạng Giáo viên nữa.

Vậy nên chúng tôi, chẳng quản tài bèo, học kém, thấy hẹp, nghe gần, chỉ vì sự ích chung và đôi cuốt kinh nghiệm, kiến dăng đôi điều, gọi là bày chỗ sở kiến, may ra đường giáo dục sau nầy có mở rộng chút nào chăng.

Trừ ra những chuyện sắp đặt lớn lao về hình thức, như giao việc học về Nam-triều, như lập bộ Quốc-dân Giáo dục, như đặt lại chức Đốc học, Giáo thụ, Huấn đạo v. v.. chúng tôi dám lạm bàn, chúng tôi chỉ nói đôi điều thiết yếu nhỏ nhen sau nầy.

Dân trí của ta (trừ ra một phần quá ít các nhà cựu học và tân học thấu đáo), hiện nay vẫn còn ấu trĩ lắm, mà ở xã thôn số người có học hiểu nay mười phần chỉ có một hai. Nên sự học phổ thông, tức nay là nền Sơ học (Enseignement Elémentaire) và Tiểu-học (Enseignement Primaire), đang cần phải mở rộng thêm. Mà theo trình độ hiện thời, không chi bằng chánh sách « Giáo dục cưỡng bách » như nhiều nước văn minh đã từng làm.

1) Xin Chánh phủ sức cho toàn quốc từ nay về sau, ai nấy đến tuổi thành đinh (18 tuổi), ít ra là đều phải có văn bằng Bản xứ Sơ học Yếu lược (C. E. E. I.), người nào đi học không nổi thì hội đồng hương chức trong làng ấy phải tự trù nghĩ cách bảo trợ, và quan địa phương nên trù phương khuyến khích.

2) Về bậc Sơ học, xin Nhà-nước bỏ lệ hạn tuổi, hạn năm, cho học trò bất kỳ lớn nhỏ đều được tùy sức học mà dự nạch vào các lớp. Như vậy thì số người biết chữ sau nầy mới đông (khỏi cái nạn thất học) mà sự học phổ thông mới kết quả.

3) Xin cho học trò đậu Yếu lược, sau đi thi mãn nguyện thì phép tự (Mention de français) mấy lần cũng được, không phải hạn chế được thi hai lần như bấy lâu. Vì sự hạn chế ấy mà đã biết bao nhiêu thiếu niên anh tuấn, phải thất học, phải bỏ cái tiền đồ rộng dài.

4) Xin Nhà nước chỉ hạn nếu cách từ bậc Cao đẳng tiểu học trở lên, song xin đến 15 tuổi còn được nạch vào các lớp Đệ nhất niên các trường công Cao đẳng tiểu học (Collèges Officiels d'Enseignement Primaire Supérieur), nếu số học trò có đông thì xin lần lượt lập thêm ở Nhatrang và Faifo hai trường Cao đẳng tiểu học nữa.

5) Về thi nạch các văn bằng, xin cho mọi người được tự do ứng thi, đừng hạn giai cấp và tuổi (trừ ra người nào bị án án khoản). Cả khi nào bổ dụng ra làm việc ở các công sở, thì hạn chế thế nào thì ý Nhà nước quyết định. (Hiện trạng ở thôn quê, phàng tính ra trong số 20.000 trẻ con đúng tuổi đi học, chỉ được số 3.000, đến đậu văn bằng Sơ học Yếu lược (C. E. P. I) còn độ 750 — đến đậu Tiểu học Pháp Việt văn bằng (C. E. P. F. I) còn chừng 60, — đến đậu Cao đẳng tiểu học (B. E. P. S) còn chừng 6, — đến Trung học và Cao đẳng có khi chỉ còn 1 hay là 0 thôi. Buồn thay! Buồn thay!)

6) Về sách học xin đặt ở Huế một ban Tu thư, để dịch các sách Hán văn và Pháp văn số ích thiết cho nền giáo dục phổ thông Quốc ngữ.

7) Muốn cho ai nấy đều lấy học Quốc văn thì từ nay các công văn và những văn khế, phải nhứt luật làm bằng Quốc văn. Giáo viên văn thì khỏi cần các văn khế ấy từ cũ mà thôi. Và tổng lý, hương chức bắt đầu từ nay sắp buộc phải có văn bằng Yếu lược trở lên mới được ứng cử.

8) Về các Giáo viên dạy ở trường làng (ngạch Giáo sư), lương là xã thôn chịu, song hằng năm xã thôn phải nạp cho quan trên một lược công thuế, mà, rồi giao cho quan tỉnh hoặc nhà Đốc học cứ đến tháng mà phân phát (nếu để cho xã thôn tự quyền phát lấy thì cái lệ nầy khi trước đã hiển nhiên. Giáo sư cùng xác làng kiện nhau luôn).

(Xem qua trang 3 cột ba)

VẠN-VẠN

Bán bánh mì sớm

Đêm tối trời mưa lạnh như đồng,
Ngoài đường có tiếng rao: Ai mua bánh nóng không?
Sương bao da mặt, gió khoét lỗ lông,
Đầu phường cuối phố chạy giáp vòng.
Tư bề vắng ngắt chẳng nghe ai mở hé,
Chỉ nghe tiếng vang dội vẳng vẳng trên mây và dưới sông.
Vỹ đói không ngủ được, nên giậy đi chạy ngang,
Cái bánh đáng là bao, tính ra thiệt giậy cống.
Biết chăng chẳng biết, những ai lần cao buồng kín, nệm gấm mền bông,
Năm canh thiếp thiếp say giấc nồng?
Nào mải tiếng thiên trời, trời giá chẳng mất lòng.
Lá lả lả mặt bên phương đông
Soi nỗi khổ kia đang có ông!

N. T.

Trách trời

Số kiếp dân tôi đắn đo nhiều!
Mà sao ông chẳng nghĩ gì ai?
Nghề nông đã hỏng, nghề buôn ế.
Nan lại nơi qua nạn bão thay.
Cha khóc con than, chồng khóc vợ,
Anh tìm em đợi, bạn tìm thầy.
Cảnh tình cùng nghiệt không dư bút,
Thống giếp thì thôi nỗi đọa đầy.

Bích Khê

Con đợi

Chuột chẳng chuột chim cũng chẳng chim
Trời cho vài tánh thích ăn đêm
Đưa bè nhìn thấy 2 bài giảng,
Trò chuyện cùng chim nhịp cánh mềm.
Ngày đợi cây thông mương bóng mát,
Tối chán Sông mười vườn cung thăm...
Mặt đó ai ly gì đâu nữa,
« Khó một lòng hai » chẳng mới thôi.

Thăng Tai

NĂM HẾT TẾT ĐẾN!

Năm cuối năm rồi, xin quốc độc giả nhà đọc báo nhớ mang mà gửi tiền cho tiện việc sổ sách

— TIẾNG DÂN —

Phỏ-Nghi với nước Mãn-châu

Theo lục lệ triều Thanh, thì cứ ngày đầu mùa, người buông phải cùng các quan chức đều phải đến vào chầu vấn ở Vua. Từ ngày Thanh-triều bị đổ, tuy Phỏ-Nghi không còn làm vua nữa, mà các viên lão quan còn giữ được tấm lòng trung thành với nhà Thanh, cũng vẫn theo lục lệ cũ cứ ngày đầu mùa đều bái kiến phế đế.

Đầu mùa thu vừa rồi, một viên lão quan ở Bắc-bình phải chạy đến Trường-xuân vấn an. Người nầy lúc về kể chuyện rằng vào được đến chỗ quan Chấp chính kể vòng khó khăn lắm vậy; người Nhật khám xét đến năm sáu lần rồi mới cho vào tiếp kiến Phỏ-Nghi; mà lúc gặp mặt vẫn có tính Nhựt đứng cạnh gác cạnh mình. Một bên, chẳng quanh mình không có người Nhật nữa. Phỏ-Nghi thấy thế cùng người phải viếng lão rằng:

— Ta bây giờ chẳng khác gì tên bông giữa hàng của người Nhật. Cũng vì ấy thì cho con Trịnh-hiếu-Tử (Thế-tường) cùng vào khẩu thông bàn và bắt ý kiến người Nhật cả. Duy chỉ [illegible] thì bọ mới cho vào [illegible] Thanh [illegible] người [illegible] quan Chấp chính Nhựt [illegible] Tuy [illegible] hiệu quả, chẳng không [illegible] được. Tự chẳng ta [illegible] ngày [illegible] bước cho qua ngày tháng thôi!

Hỡi, quan Chấp chính nước ngày kia ngày nay! (K. L.)

https://tieulun.hopto.org

ANNAM LỊCH SỰ
HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Sở làm trứng chút nữa ra tro

Lúc trên 9 giờ tối hôm 12-12-32 sở làm trứng (albumiserie) số 235 ở đường Đông-ba, vì bờ bếp lửa cất lên cháy. Nhưng mới sém một mái, đã có lính tây và lính annam tiếp cứu nên khỏi hề gì. May phước!

Pn. V.

Cuộc thi ping-pong của hiệu An-nhơn

Cuộc thi ping-pong của hiệu An-nhơn tổ chức sửa ngày dự thi lại là 1-1-33, không phải ngày 26/12/32. Tiền dự thi và tiền vô cửa sẽ cho hội Lạc Lạc-thiện để giúp nạn dân bị bão.

Lại bị trộm

Ở Bến-ngự lâu nay thường xảy ra nhiều vụ ăn trộm mà không ai bắt được kẻ gian, vì ở vùng ấy canh gác sơ sài: Đêm 30-11-32, nhà số 11 bị mất một cái banh xe điện, đêm 2-12 đây, nhà thầy L. Đ. H. lại mất đồ đạc áo quần một số khá to.

Trộm cắp hoành thì lương dân khó bề an nghiệp, nhà chuyên trách nên lưu tâm trừ khử cho.

I. H.

THỪA-THIÊN

Tiếng chuông thứ hai

Tiếng Dân số 532 ra ngày 22-10-32 có đăng bài «Một chuyện bất công» của dân ấp Phú-ân, huyện Quảng-điền nói vụ ruộng đất mà ấp ấy đang kiện với làng Phú-lễ. Nay được bức thư của làng Phú-lễ cải biện mấy khoản, lược đăng đại đoàn như dưới, gọi là tiếng chuông thứ hai: còn việc kiện thưa thì bên nào nói cũng có lý bên nấy cả. Nhà đương cuộc hãy lấy công tâm mà xét xử.

Đại khái thư ấy nói: *hãy đừng mà ấp Phú-ân nói trong số báo trước không đúng sự thiệt:*

Nguyên làng chúng tôi và ấp Phú-ân trước chung một triện bộ; năm Thành-thái thứ 17 thờ lại Nguyễn-Thiện, cửa phẩm Nguyễn Kiện và viên tử Nguyễn-Nhuận mộ thêm dân xin biệt riêng ra một triện làm ấp Phú-ân, còn công điền thổ xin để nguyên với làng chúng tôi hiện đang quản ấp. Quan Công-sứ minh xét, bèn phân chia công điền thổ và nhân số, chia biệt một lần cho viên. Phú có phải bất đồng với huyện về trích đọc đất ruộng làng chúng tôi kết cả. Trừ ruộng Tam bửu và tư điền thổ ra ngoài (?) còn công điền thổ cộng được 447 mẫu 3 sào 6 thước 9 tấc, chiếu đinh bộ là 347 người (trích theo bên ấp 17 người, làng chúng tôi còn 330 người) chia mỗi người được ruộng nhà đất là 1 mẫu 2 sào 13 thước 3 tấc 6 phân, đều quân bình cả. Làng chúng tôi lại trích nhượng thêm cho ấp 3 mẫu 7 sào ruộng để làm nhà thờ sở tự điền về ông khai canh riêng ra nữa(!) Hội đồng chứng kiến lập thành mốc giới, biên bản có đủ cả hai bên và tổng tiếp hội đồng triện kỳ minh bạch đưa về phả nghi. Ngày tháng 4 nhuận năm Thành-Thái thứ 18, tiếp bộ Hộ phụng chỉ lục tuần. Từ ấy về sau đều giữ cương giới làm ăn đã 25 năm, không có sự gì ngăn trở cả. Năm Bảo-Đại thứ 4, Nguyễn-Kiện và Nguyễn-Nhuận đều chết, còn một Nguyễn Thiện nổi đơn lên kêu dành thêm ruộng làng chúng tôi. Quan huyện trước bác đơn. Đến năm Bảo-Đại thứ 5 Nguyễn xuân Tín là con trưởng Nguyễn Thiện, được đổi về Thừa phái phủ Thừa-Thiên, khi ấy cha con mưu mô xui lý dịch ấp ấy kêu nài. Tờ sớ chưa qua, đơn kín lại tiếp, làng chúng tôi bị đòi khai bẩm đã 3, 4 năm; ấp ấy lại còn đơn kêu xin đem công điền thổ làng tôi ra đấu giá quy trừ, cũng không được, bèn xin lý dịch đem dân qua làng chúng tôi đánh lấy và tiền ruộng không chocây. Những đều cản trái như vậy quan trên đã khám xử và quở trách.

Hiện mấy khoản bài trước nói, như: 1) Khoản ẩn lậu, thời lúc hội đồng trích đọc, đều có người chỉ đến khám đọc, có sót miếng nào mà nói lấy công làm tư: chỉ có 2 mẫu ruộng Sài vỏ là của riêng họ người ta lúc hội đọc hội đồng hỏi, thì trình rằng ruộng công họ, bèn đọc viết làm chữ công; khi chia ruộng, họ đem thơ khế trình, Hội-đồng xét thiệt mới trích ra tư, bây giờ ấp nói lấy công làm tư là thế đó (phải) 2) Nói đình sở làng chúng tôi kế phá... Đình có bộ tịch, làm sao kế phá được? Còn dân ấp có một không ruộng, là đình điền đều có sổ sách, không lẽ đem chia cho dân mộ của ấp nữa sao? 3) Ruộng Tam bửu là của riêng chúa, chia cho ấp sao được? 4) Đất ruộng xứ Nhà quảng, chân bộ đều công cả, ai có ở miếng nào, phải trừ khẩu phần, không ai được chiếm làm tư, như nói tạo auất lâu đời thời sao khi ấy không đem bằng khế ra trình? Nói ấp có xin gia quảng được 4 mẫu v. v. là của riêng ấp. Vậy làng chúng tôi cũng có xin gia quảng thêm 38 mẫu ruộng cũng phải đem ra hội đồng chia cả thời sao? 5) Chợ là ở riêng vào giữa địa phận làng chúng tôi, ấp không dự vào; Còn bãi sa hoang phu thổ mộ và bến đò trần là để ngoài lớm cầu chung, khi chôn mua và công lợi, không ai chiếm lấy phần riêng. Thế mà năm Duy-Tân thứ 6, ấp xin tư trưng các nơi hoang phu đó được hơn 8 mẫu, làng chúng tôi cũng đều vui lòng, có đành tị gì đâu. (Lược)

Đồng dân làng Phú-lễ kỳ

NGHỆ-AN

Hai cha con bị bắt một ăn

Trong tháng November, tại làng Hương xuân, tổng Đăng Sơn, phủ Anh sơn, viên hàng là đến xét nhà

(Xem qua trang 4 cột 1)

Trung-kỳ nhân-dân đại biểu viện

Kỳ Hội-đồng thường niên năm 1932

BIÊN BẢN

Ngày 5 Septembre 1932

(Buổi sáng)

(*Tiếp theo*)

Ông Trần-bá-Vinh. — Sở nông chánh xưa nay tìm phương sách để chấn hưng việc trồng cà phê và cao su, thế mà mấy người tài thợ Pháp cũng có kể cho rằng sở canh nông không có ích gì cho họ mấy. Huống chi là người annam chỉ chuyên môn trồng lúa. Vậy theo ý tôi, viện nên xin giảm sở ấy đi, để cho có một số tiền mà bổ vào sở khác, cho ích lợi hơn.

Ông Laurent. Tôi không sở trương về việc nông chánh.

Ông Viện trưởng. — Những sở canh nông Trung-kỳ mà giảm đi, cũng không bất tiện lắm, vì rằng sở chuyên môn khảo sát về lúa gạo Đông-Pháp ở Saigon có thể chuyên về việc cải lương nông phố đủ rồi.

Ông Nguyễn đức Lý. — Sở tằm ở Vinh phát cho nhân dân những ổng tằm không được tốt và lựa không được kỹ, không như mấy lúc trước, cho nên lâu nay lắm người tới nhận giống tằm của nhà nước.

Ông Laurent. — Nói như vậy không đúng, vì rằng nhà nước chỉ phát ra những giống tằm đã lựa rồi mà thôi.

Ông Nguyễn đức Lý. — Theo ý tôi, sở tằm ở Vinh thời lựa không kỹ, vì rằng người làm việc ở đó có giảm bớt đi.

Ông Huỳnh-Eso — Ở Bình định cũng thế, sở canh nông cũng có phát giống tằm mà nhân dân cũng không cần dùng cho mấy, vì rằng những giống ấy, cũng không thành hiệu tốt.

Ông Laurent. — Ở các nước khác, sự lựa và phát giống tằm là cần kíp lắm, tôi cũng tấy làm lạ mà được biết rằng ở Trung kỳ, nhân dân không cho sự ấy là có ích.

Ông Viện trưởng — Không có ích là vì lẽ này: hoặc vì nhân dân ở xa đầu lánh, hoặc vì giao cho phu trạm nhận cấp, có khi để bốn năm ngày mới giao đến làng, thì kén ấy trứng tằm đã nở ra, hoặc đã bị thương nhiều rồi. (*Còn nữa*)

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC
解血毒 P.D.Đ. 葉允恬

Danh-sách các nhà từ-thiện giúp nạn dân bị bão ở Bình-định

Anh em sở Dẫn-thủy Tuy-hòa	15$00
MM Bùi-khắc-Hy làng Mỹ-thạch Quang-xương Thanh-hóa	3,00
Võ-hữu-Trọng làng Phú-thiện Quảng-xương Thanh hóa	2,00
Cao-xuân-Lê Mái-nẻ Phan-thiết	1,00
Trần tấn-Dự - id -	0,50
Lê-q-Tuyên Thương-chánh Sourêng	1,00
Nguyễn-văn-Nho thợ may «	0,50
Vũ ngọc-Thi Bungalow «	1,00
Lê-văn-Ba « «	1,50
Cao-văn-Toàn « «	1,50
Cao-hoài-Châu « «	0,50
Cộng . . .	27$50
Số trước .	188.87
Tổng cộng	216$37

Số bạc nầy bản báo đã gởi tất vào Hội đồng Cứu-tế Qui-nhơn rồi.

Khai-Trí Học-Đường

CHỦ-NHÂN:

M. NGUYỄN-NGỌC-NÔNG

Trường tư lớn nhất ở Đà-Thành (TOURANE)

Từ lớp tư trở lên đều có thầy giáo dạy Cao đẳng tiểu học dạy

CỐ-TINH BỔ THẬN HOÀN

Mắc bệnh gì thì phải uống Cố-Tinh Bổ-Thận! Bịnh như thế nào thì phải uống Cố-Tinh Bổ Thận?

Bịnh như thế nào thì phải uống CỐ-TINH BỔ-THẬN? Thoại tiên, hay đau lưng, mỏi vai, thường hay mỏi, ù tai, đêm ngủ không yên giấc, hay chiêm bao thấy nhiều chuyện kỳ dị sinh ra sợ hãi. Bịnh đương trong thời kỳ nầy thì mua dùng hết 3 lọ CỐ TINH BỔ THẬN thì khỏi phải lo các chứng bịnh như sau nầy nảy ra:

Mộng-tinh — Di-tinh — Hoạt-tinh

Ba chứng rất hiểm nghèo, tuy, theo bịnh nặng nhẹ mà phát sinh ra. Rất có hại đến đường sinh đẻ. Nếu đã phát ra ba chứng hiểm nghèo nói trên rồi, thì phải tập tục gối thuốc để lấy lâu 6 lọ mà dùng tiếp thì tốt được chóng khỏi.

Bịnh nầy phần nhiều các bạn thanh niên thường mắc, vì hoặc chơi bời quá độ rượu chè thuốc điếu, hoặc ăn uống nhiều đường mà sinh ra, từ khoảng 12 đến 30 tuổi nhiều người mắc lắm. Ai mắc xin gởi thư hỏi hiệu

SINH-HUY

44, Rue Maréchal Foch — VINH

Thuốc nầy mỗi lọ giá 1$00, mua từ nếu từ tính giá đặc biệt là 5$00, tiền cước phí người mua phải trả. Muốn mua hỏi tên M. SINH-HUY, đánh giây thép tới đề SINH HUY VINH.

BÁN CỔ PHẦN

Hiện ở bản công-ty có người khai bán 1 cổ phần, giá là 20$. Ngài nào muốn mua, xin gởi thơ và bạc cho bản công-ty. Huỳnh-thúc-Kháng công-ty

RA TRỌN BỘ RỒI!
RA TRỌN BỘ RỒI!

HÁN-VIỆT TỪ-ĐIỂN
漢越詞典

Kể từ ngày 15 Décembre nầy là ra trọn bộ 2 quyển

Đáng lẽ nay bắt đầu bán theo giá thường là 7$00 một bộ, song trong nhịp cuối năm, chúng tôi định bán theo giá đặc-biệt là 5$50 (ở xa xin thêm 0$50 cước), cho đến hết năm 1932.

Bắt đầu từ 1er Janvier 1933 sẽ nhất định bán theo giá thường, xin bà con gởi mua gấp kẻo hết cơ-hội.

TÁC-GIẢ:
ĐÀO-DUY-ANH
HUẾ

Huế, le 1er Octobre 1932

Monsieur Nguyễn-trung-Trân
Quảng-xá à ĐỒNG-HỚI

Kính ông, tôi đã dùng thuốc BẠCH-THỐN-TRÙNG (diệt sơ mít tiêu) nên ông rất hiệu nghiệm, nó tiêu cả giống con trùng ra thịt mình để chẳng tốn. Tôi ở xa thư cảm tạ ông gởi mách bảo tôi ở Huế đây. Nay xin đính nhơn mandat poste số A-401, 406 N° 157 là 1$00 để mua thêm 4 hộp (phí tổn bưu phí). Tiếp được thư này nhờ ông cho gởi thuốc gấp.

NGUYỄN-HỮU-BÍCH
Villa Phúc Long N° 65
Rue Đông-ba à Huế

Những thư như thế rất nhiều, bản hiệu ở lạ đăng hết. Ai đăng không tính xin viết thư cho biết để trả tiền lại. Bản hiệu lại cho mỗi tỉnh mỗi người đại lý. Ai gởi thuốc xin gởi trước qua bằng tiền mandat poste.

NGUYỄN-TRUNG-TRÂN
Quảng-xá — Đồng-hới

SÁCH CẦN

Khoa thuốc trẻ-con và sách thuốc dân-bà «kinh-nghiệm» bằng chữ Quốc-Ngữ

Do các cụ làng Nguyễn-an-Ninh, Lương-bằng Gị và Lê-trác-Kiên trước thuật mấy năm nay.

Trẻ con như mầng non mới nụ, da thịt còn [illegible] mỗi bài trở trời, trái gió, ăn uống độc hà nên [illegible] mỗi mỗi hàm cho sinh nói, sinh đau...

Bậc bề phụ nhiều hay sinh hay mất, lại phải gánh một trách nhiệm rất nặng là việc nuôi con, sinh con, những bài trái ở, thất thường rất dễ sinh ra đau yếu. Bởi vậy trong các tật bịnh, bịnh trẻ-con và bịnh đàn-bà chiếm một số nhiều.

KHOA THUỐC TRẺ CON của giả theo sự kinh-nghiệm bao nhiêu năm, bà-con kiểu ấn chạy bệ [illegible] mà soạn ra, có hình vẽ cho bệ phân trong mình người, có tự-vựng các nghĩa mới tên bịnh và những tiếng đàng riêng về nghề làm thuốc, lại mắc bịnh trước nói chứng người, sau nói cần bịnh và mình châu, ý nghĩa cực kỳ mình rõ vô cùng.

SÁCH THUỐC ĐÀN-BÀ cũng vậy, tác giả theo sự kinh-nghiệm và học cần của mình mà soạn ra, bàn bạc rất kỹ về bịnh đàn-bà, thuốc đàn-bà, lại phụ thêm các điều thường thức mà mình vị mình của đàn-bà. Hai cuốn sách nầy thật là mình quý chẳng những người làm thuốc cần đọc cho rộng hiểu thức nên mình, mà người không làm thuốc lại cũng nên đọc, phòng khi nhà có người ốm, khỏi bị bọn «lang-y» làm hại. Sách đã Kinh-nghiệm mà in thật cẩn thận. Khoa Thuốc Trẻ-con hai cuốn trọn bộ, mỗi cuốn 0$60. Sách thuốc Đàn-Bà hai cuốn trọn bộ mỗi cuốn 0$60. Mua buôn (Số mua bao nhiêu cho có mandat chỉ để cho nhà xuất bản như sau)

NHẬT-NAM THƯ-QUÁN DƯỢC-PHÒNG
98, Phố Hàng Bông Đệm Hanoi

VỀ

CUỘC THI LỚN CỦA KHUYNH-DIỆP

Kể đến tối ngày 31-10-32, là hạn nạp bài dự thi cuối cùng, chúng tôi đã nhận được cả thảy 5343 phong bì. Chúng tôi vẫn không ngờ trước rằng cuộc thi lớn của Khuynh-Diệp mà được nhiều bà con chú ý một cách đặc biệt như vậy.

Trong tháng mười một tây, chúng tôi mới làm xong sổ, và kể từ 1er/12/32 đã bắt đầu chấm. Cái số 5343 bài dự thi, mỗi bài có 4 đề, về mỗi đề có người làm hơn trương giấy, thời công việc chấm thi cũng tốn thì giờ nhiều lắm. Nhưng chúng tôi xin gắng để có thể tuyên bố kết quả cuộc thi sớm được chừng nào hay chừng nầy. Trước chúng tôi định lấy 200 phần thưởng, nhưng số đó nay đối với số người dự thi thời ít quá, vậy lẽ chúng tôi phải đặt lối 500 đến 1.000 phần thưởng. Kết quả cuộc thi sẽ đăng trên Khuynh-Diệp báo số 1.

Muốn cho bà con khỏi mong đợi, chúng tôi xin nói qua về lời giải các đề thi:

ĐỀ THỨ NHẤT. — Bài thơ đề của cô Giạ-Thảo đánh về trái Bóng (balle hay ballon).

ĐỀ THỨ HAI. — Bức họa đề của cô Mộng-Hoa, cái phái [illegible] bà mẹ Khuynh-Diệp.

ĐỀ THỨ BA. — Họa lại bài thơ cô Giạ Thảo, sẽ lựa những bài [illegible]

ĐỀ THỨ TƯ. — Bốn câu kiểu liên tiếp nhau là cái cảnh trong bức họa của cô Mộng-Hoa, câu đầu là: «Người về khuê bóng năm canh». Nhưng có 4 câu nào khác cũng đúng hoặc đúng hơn, thời cũng được lấy cả.

Hiệu KHUYNH-DIỆP
kính cáo

VIỄN-ĐỆ
11, Quai de la Susse, 11
HUẾ

Giây-nói: 87 — Giây-thép tắt: Viende Hué

Theo cuộc Đấu-Xảo Thuộc-Địa Paris, hiệu Khuynh-Diệp được thưởng một Huy-Chương bạc và một Huy-Chương đồng (Médaille d'argent et Médaille de Bronze à l'Exposition Coloniale Internationale de Paris).

Tại làm sao người ta gọi là

SAVON 72 PHẦN DẦU

Savon lấy dầu và tách nước ra nếu nó ăn hết dầu và tách hai thứ cộng là 72 phần 100, nước 28 phần 100, như đúng vậy thì nó thành ra một «vật» không giống dầu «vì đốt không cháy và không trinh không nhớt» và không chất tách vì nó không ăn tay khi giặt đồ, không vàng đồ, hư đồ, mà lại hưởi nó không nồng không gắt như tách.

Trong lúc buộc người nấu savon không phép để chữ 72% khi nào nấu khéo đủ số dầu, vì savon nhiều hạng có thể làm một trăm kilos dầu nấu savon thiệt tốt đúng 72% thì có 150 kilos savon sắp xuống, còn savon xấu hèn là d'empatage có thể nấu từ 300 kilos cho đến 700 kilos savon ấy tại vô nước và vật vô ích nhiều như đất sét vân vân...

Bởi nó ấy nên savon xấu bán rẻ. savon épuré 72% phải nấu đến năm bảy ngày, lọc đi lọc lại savon VIỆT-NAM như Marseille là tại cách thức ấy.

Ấy vậy quí khách mua savon VIỆT-NAM về dùng để mua đồ rẻ, đồ thiệt, đồ tinh khiết, lại được giúp ích đồng bào là khác.

Lưu-kim-Quang & Cie, N° 62, Avenue Paul Doumer à Haiphong có trữ bán savon «Việt-Nam»

M. Nguyễn tấn-Hà, Việt-San Thương-Cuộc à Faifoo.

M. Phạm-văn-Quảng, 71, Rollandes Hanoi.

UỐNG CHO THOẢ THÍCH KHI TA KHÁT NƯỚC

Antésite pha với nước là là một vị giải khát rất ngon lành, đúng vệ-sinh, uống bao nhiêu cũng không độc (đang để bán 20 năm nay ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông-Dương, AOF., AEF. V. V.)

Làm bằng cam thảo, thạch long đảm, cũng bằng các vị thơm. Nước đã rất khát, giúp cho sự tiêu-hóa, rất bổ mà chất các chất rất rõ. Dù thơm tho, lại không có 11 rượu nào, uống không bổ, uống một là là đã khát khát. Thật là một vị giải khát đích đáng cho các vận-động.

Antésite đựng bằng các lọ nhỏ, pha được 20 bảy 20 lít, nước, bán ở các nhà bán chế, tạp hóa cùng các nhà bán đồ ăn. Nếu không mua được, thì gởi thơ 1 quan cho M. PERROT-ANTÉSITE à Vatron (Ardèche) (France) rồi sẽ nhận được 1 mẫu pha được 20 bảy 20 lít, nước mà không mất cước.

Cả bán ở Huế: M. INGERT Bạch thế Lestrade à Đông Pháp

Chúng tôi được phép tòa

Y-CHÁNH TRUNG-KỲ

cho phát hành mấy thứ thuốc sau nầy:

Giải huyết độc P. D. Đ.
Thuốc sán trẻ con P. D. Đ.
Thuốc nóng lạnh trẻ con P. D. Đ.
Thuốc lập chỉ phát lãnh tán P. D. Đ.
Thuốc đau bụng trẻ con P. D. Đ.
Thuốc hóa đàm chỉ khái thánh dược hoàn P.D.Đ.

Nhà bào-chế:

PHẠM-DOAN-ĐIỀM
TOURANE

Sữa NESTLÉ hiệu CON CHIM

Sức khỏe của trẻ nhỏ

Hãy xin không mất tiền một quyển sách dạy cách nuôi trẻ bằng tiếng quốc ngữ của Bác-sĩ Vidal soạn ở hiệu sữa NESTLÉ, phố Paul-Bert, số 55 Haiphong.

VĨNH-HƯNG-TƯỜNG VINH (Annam)

NÊU CÓ LUÔN TRONG NHÀ

效神丹靈十

Thập-linh-đơn thần hiệu

Thuốc này là thuốc gia truyền, kinh nghiệm lâu năm, rất thần hiệu.

CHỦ-TRỊ: Bất cứ nam phụ lão ấu, bốn mùa cảm mạo, nóng lạnh, nhức đầu, đau bụng sinh bụng trúng phong trúng đàm ho hen nghẹt mũi, loạn mửa ỉa, mình mẩy ê ẩm. Thở thở bất phụn, xanh da mặt, dầy da bụng, ăn không ngon ngủ không yên. Thật là một thứ thuốc hiếm có ở đời.

một gói 0$10 một lọ 6 liều = 0$30 *Bán tại các chi điểm:*

VĨNH-HƯNG-TƯỜNG — VINH — HÀTINH — DONGHOI — ĐỒLƯƠNG — HUẾ — FAIFOO

MUỐN CHỐNG HẾT BỊNH, MAU MẠP MẠNH

thì nên đọc kỹ những thơ khen ngợi dưới đây:

... Tôi, tôi ăm gầy, xanh xót, lòng nóng, nhang, ... quá, thuốc ... mấy năm hết bạc ngàn mà vô hiệu, nay dùng mới hết 2 chai Tiên-Tửu, đã thấy khỏe mạnh, bằng bao đã da, ăn giỏi, mau đói, ngủ ngon, hết bịnh ... Tiên-Tửu quả là thần dược lắm ... Madame Trần-phú Nguyễn-văn-Chung à Nam-định. ... Tiên-Tửu thần-diệu lắm, ăm ngon, mạnh cơm, uống rất tốt ... Tôi Quý-hiệu gửi cho tôi 6 chai nữa (3 đồng 1 chai) M. Đặng-Hòa, ... Tiên-Tửu ... mấy năm bị bệnh ho, ăm gầy, xanh xót, lòng nóng, nhang, ... quá, thuốc ... mấy năm hết bạc ngàn mà vô hiệu, nay dùng mới hết 2 chai Tiên-Tửu, đã thấy khỏe mạnh, bằng bao đã da, ăn giỏi, mau đói, ngủ ngon, hết bịnh ... Tiên-Tửu quả là thần dược lắm ... Madame Trần-phú Nguyễn-văn-Chung à Nam-định. ... Tiên-Tửu thần-diệu lắm, ăm ngon, mạnh cơm, uống rất tốt ... Tôi Quý-hiệu gửi cho tôi 6 chai nữa (3 đồng 1 chai) M. Đặng-Hòa, ... Tiên-Tửu ... Thuốc của người thân ... Tiên-Tửu ... Tiên-Tửu ... 12 đồng ... Tiên-Tửu ... Tiên-Tửu ... Tiên-Tửu

Việc trong nước

(Tiếp theo trang kỉ)

Nguyễn-Đôn . . . . . .
Đôn cùng con là Ký đã bị bắt giải quan. T. S.

Chở bồi bị phạt

Người lý trưởng làng Thủy-cư ở hạt Hoàng-mai (Quỳnh-Lưu) là Trần-Quyền có nghề làm bồi là bán cho các chủ nấu vôi để sinh nhai. Mấy lâu nay quan chủ kiểm lâm H[illegible]-mai cho làm bồi không thuế, nếu làm cây thì phải phạt (bồi với cây khác nhau).

Năm nay, cậu lý sưu thuế, Lý Quyền hai chiếc thuyền cho con em trong làng lên rừng làm bồi; khi chở về, đi ngang qua sở kiểm lâm, gặp lúc quan chủ đã đổi đi nơi khác rồi, các thầy cai bắt dậu thu ền lại đợi quan chánh kiểm lâm Bến-thủy.

Lý hết sức xin, nhưng các thầy không cho. Hai bên cãi nhau, rồi sinh chuyện ẩu đả. Chánh phó tổng bắt cả 2 thuyền ấy lại. Sau các thầy cai làm giấy trình quan Chánh Bến-thủy nói rằng 2 thuyền chở 60 thước cái lậu thuế (?!). Quan Chánh ra phạt mỗi thuyền 12$; lý kêu oan không được, có nài quan khám, nhưng quan không khám. Nay lại thấy quan đòi Cầu-Giát viết giấy giao cho chánh phó tổng bắt phạt đem thuyền vào Cầu-giát.

Hôm 24-11 32, Chánh Phó tổng, 2 thầy cai kiểm lâm và 2 bác lính bang tá, xuống chương kiến để chở thuyền vào Cầu-Giát, thì quan một nhận toàn là bồi là cả, ước được hơn 10 thước.

Nay lại thấy giấy tòa ra phạt hơn 100$, thực oan quá! Rõ chuyện

BANMÉTHUỘT

Cái chết thình lình

(Câu chuyện ông Nguyễn-Ký chết ở sông Srépok)

Ông Nguyễn-ký (thầm tá công chánh) lên làm việc trên Darlac từ ngày 20-12-31. Sang ngày 7-8-32, n[illegible] phần việc họa đồ ở lối đường thuộc địa số 14 ở giữa Banmethuột và làng B. Dray trên Srépok dọc theo giòng sông là[illegible] B. Dra[illegible] và làng Dray sap.

Ngày 5-11-32, nổi một giờ chiều, ông qua sông Srépok với tên mọi Y Heul de B. Dray đặng về trại, đi trên chiếc thuyền độc mộc có 3 tên cu li làng B. Mong là Y Bang, Y Bam và 1 Tang. Khi qua cái thác, thình lình té xuống nước cách xa bờ vài thước; nơi ấy nước cạn nhưng chảy mạnh, ông không biết lội, nên bị giòng nước kéo luôn đi.

Theo tờ trình về sau cuộc điều ra của sở công chánh thì cái chết thình lình của ông Nguyễn-Ký bởi sự rủi và bởi dếu hờ hửng của ông:

1) Ông không chậm giây lát đòi tên dẫn đạo biết chèo thuyền ở gần đó, lại lấy 3 đứa coolie không thạo nghề chèo.

2) đã không biết lội mà nhảy xuống nước.

Quan Sứ có thưởng 20$ cho người tìm được xác ông.

Người Annam đi làm trên xứ mọi, trong khi đi lại có thân một chắc trong bọn mọi mà rủi gặp cái chết bất ngờ như vậy, ai không đau lòng!

Tại Nhà in Tiếng-Dân có bán nhiều sách có ích: Gia-đình giáo dục, Đông-tây-vỹ-nhân, Hán-việt từ-điển, Thế-giới-sử v. v . . . .

VIỆC THẾ-GIỚI

Ở Mãn-châu và Genève

Phụng thiên, 7 déc. (R. d.) — Theo những điện tín ở Tề-tề-cáp nhĩ gởi đến thì quân Nhật đã tiến đến Mãn-châu lý gần biên giới Nga. Mà chiếm-sơn sang trú ở đất Nga.

8 déc. — Theo tin ở Mãn-châu đến thì sắp có cuộc đánh Jehol nữa. Hiện quân Nhật và quân ngụ Ja dùng [illegible] ở C[illegible] Hai Kuan và S[illegible] Chang. Mấy bay Nhật đã bắt đầu ném b[illegible] xuống Chang Pan, về phía đông bắc Chan hai Kuan.

Tề tề cáp nhĩ 8 déc — Các viên chức Xô-viết đã bắt giao cho quan chức Nhật tướng Su Pien Win và độ 40 vỗ quan Trung-hoa.

Bắc bình, 9 déc.— Sau cuộc động binh ở Jehol một chiếc xe thiết giáp vượt qua biên giới tại Chan Hai Kuan bị bắn bằng súng trường và bắn lại bằng súng đại bác. Việc lôi thôi này có cơ điều đình được.

Genève, 7 déc. (R. d.). — Hội đồng Quốc liên đã nghe hai đại biểu Trung-Nhật nói. Về bên Trung hoa thì yêu cầu Quốc liên mau mau khôi phục lại Mãn châu, cho Nhật là một nước xâm lược nước người ta, lại đề khởi phương pháp giải quyết. Còn về bên Nhật thì tuyên bố: 1°) chỉ thừa nhận những phương pháp giải quyết mà có thể bảo hộ cuộc hòa bình và trật tự ở Viễn-đông; 2°) phải để ý đến chuyện nước Trung-hoa là một nước vô trật tự, vô tổ chức mà giải quyết; 3) Quốc liên phải nhận lấy trách nhiệm giải quyết theo những phương pháp tự mình đã đề khởi ra.

Genève, 7 déc. — Các nước không trực tiếp can thiệp về tình hình Viễn-đông, trong các bài diễn văn, cho rằng cuộc Trung Nhật xung đột đã thành ra một cuộc xung đột giữa Nhật bản và Quốc liên. Trong bài diễn văn đại biểu Ái nhĩ lan có câu kiết: « Cần phải làm cho thiên hạ biết có hội Quốc liên hay không».

Tại Đại hội đồng Quốc liên, bàn về tờ trình Lytton, (Lý-đốn) ông Madariaga tuyên bố rằng công việc của Hội đồng là khôi phục lại quyền lực của mình.

Tây-ban-nha thừa nhận trọn tờ trình Lytton, cho rằng lực phải thuộc quyền.

Đại biểu Ái nhĩ-lan yêu cầu chuẩn y tờ trình Lytton và nhứt quyết không thừa nhận Mãn-châu quốc. Ông Benes tuy làm ơn cái chính sách bài ngoại của Trung hoa, nhưng tuyên bố rằng Nhật làm nhiều việc rất trái với các điều ước quốc tế; nếu Trung Nhật không có thể thỏa thuận nhau được, thì hội Quốc liên phải quyết định, nếu như hội ấy còn muốn cho từ nay về sau các điều ước quốc tế được người ta trọng.

Genève, 8 Nov. — Ông mọi trường cho hay rằng ông có nhận được hai bức thơ về việc Mãn-châu; bức thứ nhứt của Tây ban nha và Thụy-điển, cho rằng những cuộc động binh và xâm lấn đất đai sau tháng Sept 1932 ở Mãn-châu không phải là cách tự bảo hộ lấy mình theo pháp luật, và việc thừa nhận chế độ hiện thời ở Mãn-châu không hợp với những khế ước quốc tế. Bức thơ thứ hai là của Thụy-sỹ yêu cầu Hội đồng «19 nước» khởi thảo một chương trình giải quyết vấn đề Mãn-châu.

Đại biểu Nhật, Matsuoka, bác bức thơ trước, cho rằng những điều đã khởi trong bức thơ ấy sẽ gây ra nhiều chuyện mà có lẽ ấy những người viết ra nó cũng không muốn thấy có.

Đại biểu Tề-nhĩ-ký chủ trương trọng các điều ước quốc tế. Ông ước ao sẽ có một cách giải quyết việc Mãn-châu theo điều ước và được sự lợi ích cho cả hai bên.

Đại biểu Gia-nã-đại tuyên bố bình vực thuyết của Nhật về tờ trình Lytton. Ông chúc cho Hội đồng tìm được cách giải hòa.

Đại biểu Panama, theo gương các đại biểu khác, yêu cầu lập một hội đồng giải hòa.

Đại biểu Hung-gia-lợi yêu cầu tìm cho ra phương pháp giải quyết chắc chắn và có thể thực hành được.

Vấn đề nợ chiến tranh

Hoa thịnh-đốn, 6 Déc. — Tờ nguyệt báo của «Lao động liên hiệp Mỹ» đăng một bài yêu cầu sửa đổi vấn đề nợ chiến tranh lại cho được sự lợi ích về đường thương mãi Huê-kỳ.

Báo ấy viết: «Hiện chúng ta đương nguy ngập về cái nạn thất nghiệp. Số người không việc sang tháng janvier sẽ đến 12.700.000. Lại thêm phần nữa nhân dân Mỹ thiếu thốn vật cần dùng. Chúng ta đương phải mất một vật quí hơn vàng là sự sống và tinh thần nghị lực của dân chúng ta.»

Hoa-thịnh-đốn, 7 Déc. — Cựu tổng thống Hoover bác việc hoãn lại kỳ trả nợ định vào ngày 15 Décembre, nhưng tuyên bố sẵn lòng thừa nhận những cách gì làm cho dễ dàng việc trả nợ.

Ba-lê, 7 Déc. — Thủ tướng Pháp Herriot và Thủ tướng Anh Mac-Donald đã đến Ba-lê sớm hôm nay. Hai ông hội kiến để tìm cách đối phó với việc thống lĩnh Hoover không thuận hoãn kỳ trả nợ chiến tranh. Nhưng tuồng như hai bên Anh Pháp không đồng chung về một mặt được, bởi vì Anh thì chủ trương trả kỳ tháng Décembre này rồi sẽ điều đình lại, còn Pháp thì có ý muốn điều đình cho không trả chi hết.

Người ta nói rằng Nội các Herriot sẽ bị đánh đổ, nếu Thủ tướng Herriot thuận trả khoản nợ chiến tranh.

Bruxelles, 7 Déc — Đại sứ Bỉ ở Hoa-thịnh-đốn đã đưa cho chính phủ Huê-kỳ một bức thơ yêu cầu hoãn kỳ trả nợ chiến tranh.

Luân-đôn, 7 déc. — Báo giới Anh đương xôn xao bàn luận về vấn đề nợ chiến tranh. Báo «Daily Express» cho rằng nếu Anh thuận trả cho Mỹ kỳ 15 Déc. đây thì phải xét lại những đều nhượng bộ đối với các nước thiếu nợ mình. Các nước này lại phải thay đổi thái độ của họ về vấn đề bồi khoản của Đức.

XỔ SỐ QUỐC-TRÁI

(Lần thứ 48)

Ngày 1er Décembre 1932

Số 17.525 trúng **10.000$**

Số 35.690 trúng **1.000$**

12 số sau nầy trúng **500$**:

6 537	14.505	30.484	43.711
46 690	47.078	57.003	91.691
92.439	110 960	113 533	123 092

(số 98.439 đã đăng báo T. D. số 545 là sai)

Những số sau trúng **100$**

167	6 448	12 017	16 668	27 388
245	6 630	12 048	16 713	22 394
583	6 763	12 049	17 038	22 571
624	7 057	12 083	17 043	22 785
821	7 168	12 179	17 055	23 264
846	7 484	12 195	17 113	23 384
869	7 848	12 431	17 180	23 660
1 297	7 874	12 624	17 547	23 723
1 308	7 884	12 714	17 690	23 839
1 602	8 048	12 976	17 942	24 056
1 723	8 068	13 018	18 282	24 090
1 758	8 215	13 030	18 325	24 115
1 827	8 412	13 198	18 329	24 471
1 859	8 576	13 300	18 440	24 663
2 036	8 590	13 312	18 466	24 883
2 038	8 649	13 306	18 639	25 032
2 092	8 698	13 598	18 780	25 217
2 100	8 846	13 754	18 983	25 224
2 266	8 925	13 777	18 992	25 302
2 359	9 036	13 828	19 203	25 330
2 572	9 252	13 900	19 549	25 338
3 507	9 363	14 006	19 713	25 376
3 677	9 449	14 099	19 770	25 389
3 685	9 488	14 107	19 831	26 678
4 096	9 535	14 114	20 254	25 771
4 397	9 702	14 427	20 257	26 119
4 622	9 966	14 520	20 335	26 39[illegible]
4 699	10 077	14 660	20 487	26 417
4 747	10 119	14 664	20 547	26 470
4 970	10 149	14 841	20 611	26 620
4 990	10 265	15 048	20 771	26 728
5 032	10 404	15 056	20 905	26 841
5 048	10 421	15 080	21 096	26 912
5 148	10 504	15 193	21 186	27 106
5 237	10 643	15 216	21 207	27 123
5 302	10 737	15 334	21 209	27 468
5 325	11 074	15 440	21 289	27 512
5 371	11 137	15 522	21 490	27 660
5 396	11 256	15.696	21 541	27 712
5 745	11 289	16 139	21 582	27 869
5 846	11 467	16 210	21 593	28 588
6 074	11 694	16 298	21 727	29 010
6 139	11 790	16 464	22 039	29 123
6 232	11 915	16 635	22 130	29 206
6 242			(Còn nữa)	

PRÉPARATION

aux

EXAMENS et CONCOURS

COURS de PERFECTIONNEMENT

aux élèves qui désirent continuer leurs études

par

PROFESSEUR LICENCIÉ

S'adresser

6, RUE du NAM-GIAO

de 10 heures à 11 heures

PHÒNG-TÍCH ——> Nhiều người bị mà không hiểu?

Cơm không muốn ăn
Ý hơi buồn ở chuồng
Tức bụng hơi tức ngực
Da mặt vàng
Lâu nằm dạ bụng dầy
Chân tay mỏi mệt

VU-ĐÌNH-TẠN
HAIPHONG

ĐẠI-LÝ CÁC TỈNH TRUNG-KỲ

HUE	TÍNH-TƯỜNG ... phố Đông-ba.
DALAT	ĐÌNH-VĂN-CHÂU Librairie.
FAIFOO	HOÀNG-BẢO-VINH ..., phố Pont Japonais.
NHA-TRANG	MỘNG-LƯƠNG THƯ-QUÁN.
PHAN-THIẾT	MINH-GIANG 2, Rue Đồng-khánh.
QUANG-TRỊ	THÔNG-HOẠT THƯ-QUÁN phố Chợ.
QUANG-ĐỊNH	VĨNH-HƯNG-TƯỜNG bán thuốc bắc ở Đồng-hới.
QUANG-NGÃI	NGUYỄN-NGỌC-ANH Commerçant, Thanh-bồng, Mộ-đức và Cha-Ninang Commerçant à Sông-vệ.
THANH-HOA	PHÚC HƯNG-LONG 11, phố Tô-hiến.
TOURANE	NGUYỄN THỊ-HUỆ phố Đà-nẵng.
VINH	SINH-HUY phố Gare.

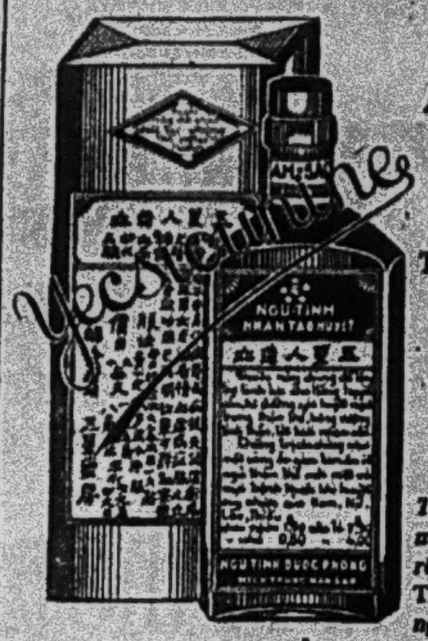

NGU-TINH

Nhân-Tạo-Huyết

của lương-y YÉCSIOUNINE

Chuyên-trị:

TINH-THẦN LAO-TỔN

KHÍ-HUYẾT GIẢM-SUY

Có tính chất đặc biệt là sát được trùng độc ẩn núp trong máu, nhất là trùng lậu, giang mai nhập cốt. Và trẻ con sài ghẻ.

Thuốc này đã được nổi tiếng là một món thuốc Bổ-Huyết Sát-Trùng rất hay. Và đã phát chất tại phòng Thí-nghiệm Đông-dương tại HANOI ngày 15 AVRIL 1932.

Mua thuốc xin hỏi tại TỔNG-ĐẠI-THỦ của nhà thuốc NĂM-SAO:

SINH-HUY

44 — *Maréchal Foch* — 44

VINH

Là nhà bán thuốc SỐT RÉT, NGÃ NƯỚC, nhãn «NĂM SAO» rất thần hiệu.

Mỗi gói 0$15

BAC-NINH

Bệnh quỷ đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM-LÁ, hay LẬU nhập CỐT nghĩa là khắt rất hễ trong người nhọc mệt thêm uống rượu thì nóng cả mình, hay trong thịt nó buồn như kiến, hay nổi nổi nhỏ mọc cái, nơi đó nó mất vì các vi-trùng GONOCOQUE nó ẩn vào trong xương, trong máu, hễ trở giới thì nhức vậy, bệnh này nếu ngày hiểm và chuyển nhiễm, nếu để cho lâu Bà thì người ấy mắc bệnh đau GIẬT-CON (Méritis) khi hay hayết bạch, bằng hayết v. v. thì sinh đã rất khó, nếu để con thì hay bằng mắt, còn TIM-LÁ nhập CỐT, ngoài khỏi như trong máu trong xương còn vi-trùng SPIROCHETE DE SCHAUDINE cho nên trở giới hay nổi, đau đầu, đau mình, đau cần đau xương, chân tay mỏi mệt, nó nó mọc này nó chuyển-nhiễm rất là ngày hiểm, vì thế cho nên ta nhiễm người đã rồi, đã ra bài ra bọc, để con thiên cai nọ, [illegible] nó quay ngó, vì cái mọc này nó chuyển-nhiễm cung tự lâu thì thôi, nếu mắc bệnh không lên [illegible] thuốc thần hiệu này thì các mọc ấy nó chuyển nhiễm sang mấy mươi đời, nam chi nang đều [illegible] v. v. vì thế nhiều người thế không có bệnh mà gom mình đã trong có vi-trùng TIM-LÁ, con nhỏ bệnh MỞ LOÀN (Chancre-mou), bệnh này nó cũng có vi trùng BACILLE DE DUCREY, con vi-trùng này nó cũng ẩn vào trong xương, trong máu, nó cũng ngày hiểm như TIM-LÁ, bệnh này cũng có nhiều người thiệt hại đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bệnh này đã nặng, hay bệnh nhẹp CỐT mấy năm, hay mới mắc phải, thì lấy tức đăng ngay thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-LỢI, số nhà 67 phố Hàng-cá Bac-ninh (Tonkin) thì nào cũng phải mau khỏi, vì rất hết nọc, người có bệnh nặng thuốc vào đi lại [illegible] như thường, khỏi bao giờ không biết, thực thế vậy, nếu lần Bà [illegible] thì nặng cũng được không hại gì cả, thuốc Lợi, 1p00. TIM-LÁ 2p00, thuốc CHANCRE-MOU nó nặng và hơi 3p00, MẠI-LỢI LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue de[illegible]-Lengh PHAN-THIẾT, PHUHA 37 Rue des Médicaments (Phố Hàng-Bạc) à HANOI HỒ-VĂN-CHIỂU chez Vinh xuân Hiệu commerçant của Tây à QUẢNG-NGÃI, Lieu-thành-Tang Hàng-phố Công-Sự à Longxuyên, Annam được-phòng, chủ-nhân Lê-ngọc-Thanh, rạnh Cantho à Bến-Lức à Gocông-chiêu nếu ngài muốn mua thì gửi cho một lá tiền trước cũng nhận hàng gửi ngay, [illegible] nhưng muốn lấy đại lý xin viết thơ về bản-hiệu.

NHÀ MÁY DỆT AN-THÀNH

Nhà máy dệt áo Full-Over AN-THÀNH hàm nay mới chế ra các kiểu Hoa (đẹp) rất khéo.

Giám mong Đồng-bào ái-vì nông nghiệp nước nhà mà chân hưng công, thời bản hiệu rất lấy làm cảm ơn vô [illegible] An-Thành

COULEURS:

Tây ý các ngài lựa chọn Couleurs: Rouge, Beige, Gris, Marron, Chocolat, Gris Clair, Người nhớn và con nít cùng cùng một couleur ấy cả.

Cỡ áo và quần của con nít

6	tuổi	2p.00	1	bộ
8	—	2.20	1	bộ
8	—	2.50	1	bộ

Kiểu áo này
Không có hoa 2.00
Có hoa 2.20
Có hoa tơ 2.50

Các ngài mua buôn (sỉ) có giá riêng rất hạ

Ý riêng bản hiệu thì đẹp nhất là mài Grise và Beige

An-Thành 87 phố hàng Đào Hanoi

Có CATALOGUE biếu các ngài ở xa

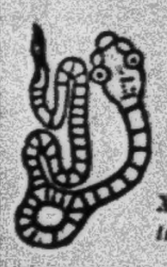

Thuốc xán

Xơ mít một liều 1$20
trừ tuyệt bệnh xán

Thuốc cai nha phiến

Bỏ rất êm đềm, tâm kỳ bí tiếng, ai muốn khỏi nghiện, gửi thư cho biết:
1°) Hút ngày mấy bữa?
2°) Mỗi bữa mấy phân?
3°) Xài ăn mấy lượt?

Nguyên sĩ tòa thượng hạng thông phán

TRẦN-ĐỨC-CẢNH

57 — phố Định-Tân — 57

TONKIN NAM-ĐỊNH

VIỆC NÊN LÀM

Ai là nhà buôn Việt-Nam, nên mua sỉ hay lẻ làm Đại-lý bán các thứ thuốc nam của nhà thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG** Nam-định là nhà thuốc chuyên khảo cứu các món thuốc nam đủ hết các thứ thuốc và các thứ dầu, đã nổi tiếng khắp cõi Đông-pháp.

Thẻ lệ rất hay,

Hoa hồng rất hậu,

Ngài nào sẵn lòng chiếu cố đến thuốc Nội-hóa để chấn hưng cho nghề thuốc nam thì cứ gởi thơ cho nhà thuốc **NAM-THIÊN-ĐƯỜNG** 137, rue Maréchal-Foch Nam-Định mà lấy chương trình và Catalogue.

Muốn đẹp thịnh tình quý ngài bấy lâu chiếu cố

NHƠN NHỊP TẾT SẮP ĐẾN

Quý ngài mua máy hát, *PARLOPHONE-BEKA tặng thêm dia không tính tiền*

giá từ 22$ đến 38$ MỘT DĨA
— 48$ đến 65$ HAI DĨA
— 78$ mà lên BA DĨA

Tùy ý lựa trong các thứ DĨA BEKA các điệu Trung-Nam-Bắc

M. RICHARD 7 RUE DE LA CITADELLE HUE

Magasin de Soieries

TÂN-LỢI

138 140, Boulevard Tổng đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là: lãnh, xuyến, trừu, cẩm-nhung, cẩm-châu v. v.. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt-bổn v. v. . . , khăn đội đầu rất vừa thêm nhiều kiểu, chiếu mây thiệt đẹp đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu «Teinture Idéal» danh tiếng thứ nhứt ở Nam-kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhãn hiệu «Pagode Chinoise d'Annam» ở Cholon» (Đề quan Hàn Việt tự điển) viết bằng Pháp-văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn lâm bác sĩ, thưởng thọ ngũ đẳng Bảo đẩu bội tinh, soạn, có 26 cái hình chụp (photogravures).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi thêm cước lãnh hóa giao ngân 1$25.

Mấy nhà bán sách của Tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits «Kim-Thời» của bổn hiệu chế tạo chẳng thua nhà biscuits mélanges choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có bớt hồng).

Ở Bắc kỳ có bán ở hiệu Quảng-ưu-Thành Nội hóa N° 129 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm cùng các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.

Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

138-140, Bd Tổng đốc-Phương — CHOLON

SÁCH THUỐC VIỆT-NAM

do nhà nghiên-cứu khoa thuốc Việt-Nam xuất bản

trong nói rõ phép làm thuốc của ta, chia làm hai phần:

1) Phần chữa bệnh, nói về phép xem bệnh, xem mạch, các nguyên cớ bệnh, phép trị các bệnh, có cả bài thuốc.

2) Phần tính các vị thuốc, có cả thuốc Nam và thuốc Bắc, thêm chú bào, nói rõ cách phân biệt thực giả, tính vị, hình chất, [illegible] bào chế v. v.. Cả bộ 10 quyển, giá 3$00; cước gởi 0$60; cộng 3$60.

Đã in xong đủ cả rồi. Thư và mandat gởi cho:

NGUYỄN-XUÂN-[illegible]

TONKIN — 72, Pho [illegible] — HANOINH

Imprimerie TIẾNG-DÂN — HUẾ

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG